

споживачів в Інтернет-мережі, створено механізми для реалізації цього захисту та органи, які цим займаються.

Вихід із зазначеної ситуації полягає в удосконаленні законодавства, визначенні механізмів захисту прав споживачів, створенні органів уповноважених з цих питань та побудові зв'язків із закордонними державами, які також шукають шляхи вирішення подібних проблем.

Інтернет – це всесвітній простір, який має залишатися вільним для бізнесу і інформації, але з дотриманням певних правил, обмежень і здорової конкуренції.

Список використаних джерел

1. Про права споживачів: Закону України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/675-19>
2. Кузьміна М. М. Правове регулювання захисту прав споживачів в Інтернет-торгівлі / М. М. Кузьміна // Право та інновації. – 2014. – № 3. – С. 36-42.

Ключові слова: інтернет, споживачі, захист прав, товари, послуги.
Науковий керівник: к. ю. н., доцент Калітенко О. М.

Теплий Андрій Геннадійович

студент 2-го курсу Інституту кримінальної юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»

ОБОВ'ЯЗОК ПОВНОЛІТНІХ ДІТЕЙ УТРИМУВАТИ БАТЬКІВ. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ВИКОНАННЯ

Варто відразу зазначити, що проблема стягнення аліментів не є новою в сімейному праві України. Проте в науковій площині найбільша увага приділяється сплаті аліментів неповнолітнім дітям, а в свою чергу обов'язку повнолітніх дітей утримувати батьків не приділяється належної уваги. В зв'язку з цим, ми дослідимо особливо-сті обов'язку повнолітніх дітей утримувати непрацездатних батьків та дослідимо проблеми виконання цього обов'язку.

Відповідно до ч. 1 ст. 202 Сімейного кодексу України (далі – СК України) обов'язок повнолітніх дітей утримувати батьків виникає за наявності сукупності юридичних фактів:

- кровне споріднення чи наявність родинних відносин (усиновлен-ня) між батьками та дитиною;
- непрацездатність батьків;
- потреба батьків у матеріальній допомозі [1].

Отже, можемо констатувати, що для виконання даного обов'язку Закон передбачає лише те, що всі факти повинні бути в сукупності. Відсутність будь-якого юридичного факту унеможливорює виконання такого обов'язку дітьми.

Варто зазначити, що зазвичай повнолітні діти за власною ініціативою матеріально допомагають своїм непрацездатним батькам, не чекаючи виникнення такого обов'язку за законом. Якщо ж діти ухиляються від надання такої допомоги, батьки, як правило, не звертаються до суду з моральних міркувань. У всякому разі доти, поки не виникає спору, вважається, що діти виконують свої обов'язки по утриманню батьків добровільно, хоча це не завжди відповідає реальному стану речей.

Що стосується безпосередньо проблем виконання даного обов'язку, то як правило особливо складним є така ситуація, коли спір стосовно надання утримання виникає між непрацездатними батьками та непрацездатними повнолітніми дочкою, сином, оскільки СК України зобов'язує як батьків утримувати непрацездатних повнолітніх дітей (ст. 198 СК України), так і дітей утримувати непрацездатних батьків (ст. 202 СК України).

У випадку, якщо обидві сторони у спорі є непрацездатними, вирішального значення набуває факт потреби в матеріальній допомозі. Так, зокрема, якщо обидві сторони потребують матеріальної допомоги, необхідно враховувати, що обов'язок батьків по утриманню повнолітніх дочки, сина виникає за умови їх здатності надавати матеріальну допомогу дітям. В той час як обов'язок повнолітніх дочки, сина такою обставиною не обумовлений [2, с. 353].

Таким чином, можемо констатувати, що формально закон припускає можливість стягнення з непрацездатних повнолітніх дітей аліментів на утримання непрацездатних батьків, і в тому випадку, якщо самі діти є нужденними. Проте остаточне вирішення цього питання залишається за судом.

Наступна проблема щодо виконання обов'язку по сплаті аліментів полягає в тому, що неповнолітні діти за Законом можуть набувати повної цивільної дієздатності.

Так, щодо утримання непрацездатних батьків неповнолітніми дітьми, то в разі набуття чи надання фізичній особі повної цивільної дієздатності (батьками) до досягнення повноліття дітьми, батьки позбавляються можливості вимагати утримання на свою користь через суд. Так, на перший погляд неповнолітні діти, що набули повну цивільну дієздатність до досягнення повноліття в результаті вступу до шлюбу, не зобов'язані сплачувати аліменти своїм батькам, оскільки вони, хоч і є повністю дієздатними, але не є повнолітніми, адже тільки повноліття особи робить її зобов'язаною утримувати своїх непрацездатних батьків.

В зв'язку з цим, вважаємо, що по відношенню до осіб, які вступили до шлюбу до 18 років, це однозначно слід визнати справедливим.

Слід відмітити, що трапляється так, що батьки перебувають у будинках інвалідів, будинках для осіб похилого віку, закладах охорони здоров'я й інших закладах. В нормах гл. 17 СК України не вказується, яким чином це позначається на обов'язку повнолітніх дочки сина по утриманню батьків. Перебування батьків у будинках інвалідів, будинках для осіб похилого віку, закладах охорони здоров'я й інших закладах саме по собі не означає, що вони перестають потребувати матеріальної допомоги. Факт припинення потреби в матеріальній допомозі у всіх випадках має встановлюватися в судовому порядку [3, с. 629].

Тому можна зробити висновок, що обов'язок повнолітніх дочки, сина не припиняється у зв'язку з перебуванням батьків у вказаних закладах як таким.

Таким чином, ми дослідили деякі проблемні аспекти виконання рішень по утриманню непрацездатних батьків повнолітніми дітьми, та дійшли висновку, що повнолітні діти повинні утримувати своїх непрацездатних батьків.

Список використаних джерел

1. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 № 2947-III // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, № 21-22, ст. 135.
2. Сімейний кодекс України: наук.-практ. коментар / З. Ромовська. — К.: Видав. дім «Ін Юре», 2003. — 480 с.
3. Сімейне право: Нотаріат. Адвокатура. Суд: Науково-практичний посібник.: У 2 кн. / Драгнева Л. Ю., Пульнева О. С., Фурса Є. І., Фурса С. Я. та ін. / За заг ред. С. Я. Фурси. — К.: Видавець Фурса С. М., 2005. — 876 с.

Науковий керівник: к. ю. н., доцент Калітенко О. М.

***Розлуцький Ігор Володимирович,
Чабан Яна Сергіївна***

студенти 3-го курсу Інституту кримінальної юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»

ОСОБЛИВОСТІ СПАДКУВАННЯ ЗА ЗАКОНОМ

Зі смертю фізичної особи виникають відносини правонаступництва, тобто наступництва однієї особи (спадкоємця) в правах і обов'язках іншої (спадкодавця). На реалізацію правонаступництва прав та обов'язків померлої фізичної особи спрямовані норми інституту спадкування. Г.Ф. Шершеневич визначав спадкування як перехід